

SUHANO PAULUS SO UMATI WE EFESUS

Kaatono Wamba

Paulus nobuhi suha mbali umati we Efesus ini mai'ao we katohongku. Dobhahi umati we Efesus suano miendo Yahudi. Kiha-kiha patudhuno Paulus suha aini dabasae dua we tombudo umati sigao'ano we owano Efesus (Turki ampa aitu).

Weo suhano ini Paulus netula-tula'ao sabhaha kabarakati netahimantoomu mai'ao ne Lahata'ala hampano dose'ise bhe Kristus. Notalesaanda dua patudhuno Lahata'ala tifebuni'ano: “Bhahi-bhahi'ae ndumandoono te surugaa bhe we dhunia namose'iseda bhe Kristus somo neangkando.” (1:10)

Nandoo tolu honda ka'ibahati nepakeno nopulao'ao Yesus bhe mie marasaeano: Kristus tapedamo fotuno mbadha bhe umatino pedamo sabhaha katokano mbadha; (1:22-23; 4:15-16; 5:23-24). Kristus tapedamo sandino lambu bhe umatino pedamo sau katokano lambu (2:20-22). Kristus tapedamo dua seemie mo'ane bhe umatino peda lo'ia bu'ou hobhine (5:25-32).

Mie marasaeano nopototoanda bhe tantara poewangi'aono kuasa modai depake ewanga mai'aono ne Lahata'ala (6:10-18).

Paulus miina naoteteanea kakadee-deeno, nosambahea sio-siomo umati we Efesus dalumosangie kabhalano kanini kaasino Kristus ne andoa, neanomo sadaa-daa napobhaianda kabarakatino Lahata'ala.

Kalengkanu suha

1:1-2

1 Suha aini nomai'ao ne idi, Paulus, rasuluno Kristus Yesus hampano kapoindalono Lahata'ala. Apakatue so hintimiu umati mongkilono Lahata'ala we Efesus, motangkano kaparasaea ne Kristus Yesus. ²Sio-siomo kabarakati bhe katohopono dadi mai'ao ne Lahata'ala Amantoomu bhe ne Kristus Yesus, sadhia napobhaiangkoomu.

Kahangkaeando mie tipilino

1:3-14

³Pudhi kaitaomu Lahata'ala, Amano Ompuntoomu Yesus Kristus, kapa'amo weo kase'isentoomu bhe Kristus nowa'a kaita sabhaha kabarakati mai'ao te surugaa. ⁴Mpini miina'o natifokonandoo dhunia, Lahata'ala nofopilimo noangka ne Kristus, neanomo daembali mie mongkilo bhe pata kodengono ne wiseno. ⁵Hampano kanini kaasino, Lahata'ala tokamo nofotantue wawo, putae namangka ne Yesus Kristus intaodiomu nasumangke kaita dembaliomu ana'ino. Ingka pedamo na'a kapoindalono bhe patudhuno. ⁶Nopantasimo mpuu damekakalabhia Lahata'ala, kapa'amo nofotohai'ao kanini kaasino noangka ne Anano kamoasi'aono.

⁷Hampano tuhuno heano Kristus bhe kase'isentoomu bhe Anoa, Lahata'ala nofobebasi kaitamo, ma'anano no'amponiemo dhosantoomu, noposahataa bhe kabhalano rahamatino. ⁸Kanini kaasi na'a nowa'a kaitae nopontalabhi-labhi, nopoangkafi bhe kakotimbangino bhe kasangkano fahamuno. ⁹Hampano kapoindalono Wutono, Lahata'ala nofohato kaitaomu patudhuno nefebunino endefi'ini. Patudhuno na'a tokamo nobhotusie wawo nako'ula namangka ne Kristus. ¹⁰Patudhuno ana'a peda aini: bhahi-bhahi'ae ndumandoono te surugaa bhe we dhunia namose'iseda bhe Kristus somo neangkando. Aini tetewei namekako'ulae Lahata'ala, nahumato kaowu tempono.

¹¹Lahata'ala nofokonandoo bhahi-bhahi'ae noposahataa bhe kapoindalono bhe patudhuno Wutono. Mpini kabhao-bhaono nofopilimo bhe tokamo nofotantue daembali umatino hampano kase'isentoomu bhe Kristus. ¹²Nopantasimo mpuu damudhi Lahata'ala, hampano kabhalano kakalabhiano, kapa'amo insaodi miendo Yahudi, tapa'indulu taposahuna'ao ne Kristus. ¹³Hintimiu dua membalimoomu umatino Lahata'ala, wakutuuno fetingkeomu bhihitano kabanara, ma'anano Bhihita Metaa meowaangkoomu kasalamati. Hampano kaparasaeamiu ne Kristus, Lahata'ala nowa'angkomoomu Rohino toka nedhandi'aono. Rohino na'a katandainomo membalimoomu fehebua'ano Lahata'ala. ¹⁴Rohino Lahata'ala ini kafekantoono dhandino Lahata'ala putae tetewei namada kaowu da'umawae kosasawi'ae nedhandi'aono. Aini nofekatangka dua kaparasaeanoomu, ingka intaodiomu fehebua'ano Lahata'ala ini,

kotu-kotu'u dabevasi mai'ao ne kuasano dhosa. Pudhi kaitaomu Lahata'ala hampano kakalabhiano!

Sambahea so dalumosangi'ao kakalabhiano Kristus

1:15-23

¹⁵Dadi'anomo safetingkeku putae parasaeamoomu ne Ompu Yesus bhe moasiandaomu kosasawindo umati mongkilo, ¹⁶miina amenga-mengaasia aefoampe katumpuno lalo ne Lahata'ala. Taenomo asambahea sadhia asambilikoomu. ¹⁷Aesalo ne Lahata'ala-ano Ompuntoomu Yesus Kristus, Amantoomu kumalabhiano, sio-siomo nama'angkoomu Rohino. Rohi aitu nama'angkoomu kapande bhe kantaleano fekihi sampe kotu-kotu'u mande'aaneomu Lahata'ala. ¹⁸Aesalo dua sio-siomo natilengka totono lalomiu, neanomo lumosangie'omu kakesano posahuna'ao so ne'awamiu mai'ao ne Lahata'ala bhasikoomu; neanomo mande'aaneomu dua kapontalabhi-labhino kabarakati nefontaa-ntaano Lahata'ala so umatino mongkilono. ¹⁹So mande'ao'omu dua kabhibhiisano kuasano Lahata'ala meateno weo totono lalontoomu mie marasaeano. Kuasa aini nopototo bhe kuasano kumalabhiano, ²⁰nepakeno nofowanu Kristus mai'ao ne mate, maka nowa'ane kaengkoha'a foliuno kalangke ne suanano te surugaa.

²¹Kaengkoha'ano Kristus ini nofoliuda sabhaha kuasa te surugaa, sabhaha mintahano kuasa, sabhaha mie neangka bhe kafeompu'a, bhe la'ae maka dua me'awano soda, naetaa dumadino dhamani aini naetaa we dhamani mbuhumai. ²²Kosasawindo maitu nofotuhuda Lahata'ala dalumongko ne Kristus, maka Kristus nosangkee mbalimo neangkando bhahi-bhahindo, somo mefotu'aono umatino. ²³Umati marasaeano ingka o mbadhanomo Kristus, nofosangkaemo Anoa mosangkano bhahi-bhahi'ae ne amai maka dua.

Domai'ao ne mate dohope ne dadi

2:1-10

2 Endefi'ini hintimiu kao-kaomo momateomu hampano kodhosa-omu bhe kangkala'iomu pahintano Lahata'ala. ²Wakutuu ana'a dadimiu noangkafi kaneano dhunia ini, ma'anano meangkaomu ne Kafeompu'ando kuasa modai te antara. Anoamo maitu rohi kumuasaino totono lalondo mie pata meangkano ne Lahata'ala ta'ampamo aitu. ³Sakotu'uno endefi'ini kosasawintoomu nopototo dua bhe andoa; dodadi doangkafi nafusuu bhe kapoindalono mbadha bhe

fekihi modai. Sakotu'uno nopantasi mpuu Lahata'ala nafa'amahaki, peda dua andoa maitu.

⁴Tamaka kapontalabhi-labhino maka rahamatino Lahata'ala! Hampano kabhalano kanini kaasino ne intaodiomu, ⁵Lahata'ala nofodadi kaita dopoowa bhe Kristus, mahinggamo domatemoomu hampano dokangkala'i pahintano. Tandai'eomu, hintimiu nofosalamatikoomu Lahata'ala hampano kataano lalono. ⁶Hampano kase'isentoomu bhe Kristus Yesus, Lahata'ala nofowanu kaitamo dua mai'ao ne mate maka nowa'a kaita dua kaengkoha'a dopoowa-owa bhe Kristus te surugaa. ⁷Patudhuno Lahata'ala neanomo ne dhamani te wise namotiwoha kabhalano kataano lalono ne intaodiomu ini. Kataano lalono bhe kanini kaasino nofosampue ne intaodiomu noangka ne Kristus Yesus. ⁸Katifosalamati'amiu hampano rahamatino Lahata'ala, noangka ne kaparasaeamiu ne Kristus. O kasalamati maitu suano hasilino kahadhaano wutomiu, tamaka kotu-kotu'u katohaino Lahata'ala. ⁹Suano hasilino habumiu, keana bhe so sumangke-sangkeno wutono mba'inomo no-salamati. ¹⁰Intaodiomu ini kahabuno Lahata'ala. Noangka ne Kristus Yesus, Lahata'ala nofokonandoo kaita so dahumabu metaa'ao peda nefontaa-ntaano wawo so intaodiomu.

Dose'ise bhe Kristus

2:11-22

¹¹Dadi'anomo bhahitie'iku, fe'ulai'eomu koeatemiu endefi'ini. Miendo Yahudi dokona hintimiu suano miendo Yahudi “o mie tapa nesuna”, [kapa'amo miendo Yahudi maitu doabhi wutondo andoamo kaowu umatino Lahata'ala hampano padamo desuna.] Gaha'aitumo kasuna na'a ingka dohabue kaowu mie ne mbadhano manusia. ¹²Wakutuu ana'a miina'o bhe tai'amiu ne Kristus, hintimiu mie we sembalino miendo Israel, miina'o tilentuomu umati nepilino Lahata'ala. Miina'o dua mealaomu dawu weo podhandino Lahata'ala toka nedhandi'aono ne umatino. Hintimiu dadiomu te dhunia miina'o bhe neposahuna'aomiu, miina dua mande'ao'omu Lahata'ala.

¹³Tamaka ampa aitu nobhaliimo hampano kase'isemi bhe Kristus Yesus. Endefi'ini hintimiu mokodo'oomu bhe Lahata'ala, tamaka hampano tuhuno heano Kristus ampa aitu moma'omoomu. ¹⁴Kapa'amo wutono Kristus meowanomo pometaa'a, mose'iseno miendo Yahudi bhe suano Yahudi. Anoamo sumansano kahondomi

kumanteeno miendo Yahudi bhe mie suano Yahudi, ma'anano no-fosalimo powengke'ando. ¹⁵Kapa'amo mateno Kristus peda seemie manusia nofosaliemo tubhono agama Yahudi bhe sabhaha pahinta bhe atorano. Patudhuno neanomo bansano liwu haa onuno ini daembali nase'onu bansano liwu bu'ou se'iseno bhe Kristus. Pedamo na'a neowa pometaa'a. ¹⁶Mateno Kristus te sau salipu nofose'isemo bansano liwu haa onuno maitu maka nopometaa'anda bhe Lahata'ala. Dadi'anomo powengke'ando nofosuniemo. ¹⁷Kristus nomai neowa Bihita Metaano pometa-metaa'a, naetaa ne hintimiu mie suano Yahudi mokodo'ono bhe Lahata'ala, naetaa ne miendo Yahudi moma'ono bhe Lahata'ala. ¹⁸Hampano nehabuno Kristus, intaodiomu naetaa miendo Yahudi naetaa suano, de'awamoomu kaangka'a kapesua'a damewise ne Lahata'ala, saneamo weo katulumino Rohino Lahata'ala se'ise-isemo.

¹⁹Dadi'anomo, hintimiu suanomo mie we sembali tawa mie humampe. Ampa aitu hintimiu saneamo saliwuno umati mongkilo, saneamo dua mie weo polambuno Lahata'ala. ²⁰Hintimiu tapedamo lambu bhalano, nefoeheno Lahata'ala te wawono kontu sandi. Sandi ana'a padamo dofongkohae rasulu'i bhe ana-anabii. Sandi foliuno kabhala ingka wutono Kristus. ²¹Weo kase'iseno bhe Kristus katokano kose'onu lambu'ae, netaa potudu-tudu'ano bhe dhulu kabhala, nembali lambu mongkilo nefekopuuni ne Lahata'ala. ²²Hampano kase'isemiu bhe Kristus, maka hintimiu dua tangasano dopotudu-tudumiangkoomu bhe mie bhaimiu membaliomu se'onu lambu so Lahata'ala, somo kaeate'ano Rohino.

Kahadhaano Paulus so mie suano Yahudi

3:1-13

3 Kanandoo'anomo idi, Paulus asambahea'angkoomu. Idi ini atihongku hampano afeompu ne Kristus Yesus bhe a'ondofao hintimiu mie suano Yahudi. ²Teteweimo fetingkemoomu putae weo rahamatino, Lahata'ala nowa'a kanau taka ka'ondofao aembali rasulu so hintimiu. ³Lahata'ala nofokantalea'i kana'e rahasiano patudhuno, ingka padamo abuhiangkoe'omu, mahinggamo seendai kaowu. ⁴Ane basae'omu, naembalimo dua mande'aaneomu rahasiano Kristus peda nelosangiku. ⁵Ne dhamani wawono rahasia aini miina sepali'a damotiwohae ne manusia, tamaka ampa aini nofokantalea'iemo Rohino Lahata'ala ne rasulu'i bhe ana-anabii mongkilono. ⁶Rahasia ana'a peda aini: noangka ne folele'ano

Bhihita Metaa mie suano Yahudi de'awamo dua dawu ne kabarakati nefontaa-ntaano Lahata'ala so miendo Yahudi. Mie suano Yahudi dembalimo dua katokano mbadha dosembadhamo bhe miendo Yahudi. Andoa dotahimamo dua dhandino Lahata'ala weo kase'isendo bhe Kristus Yesus.

⁷Lahata'ala nowa'a kanau taka amolele Bhihita Metaa ana'a. Taka ka'ondofao aini atahimae nopobutu bhe rahamatino Lahata'ala, amondoi'e hampano kuasano Wutono kumahadhaano ne idi. ⁸Idi ini mie we pandano panda ne olotando umati mongkilonu Lahata'ala. Mahinggamo pedamo aini, Lahata'ala nofotiwoha kanau rahamatino nowa'a kanau takaku ini: aefolele Bhihita Metaa ne mie suano Yahudi, aefebhihitaiana kabhalano kabarakatino Kristus pata tikiha-kihano so intaodiomu. ⁹Nowa'a kanau dua taka amekantalea'ie ne kosasawindo manusia nada amai so nako'ula'ao patudhuno Lahata'ala maitu. Patudhuno Lahata'ala mokonandoo-no bhahi-bhahi'ae ini, notifebuni mpini dhamani wawono. ¹⁰Patudhuno Lahata'ala, ampa aitu sabhaha mintahano kuasa bhe rohi neangka te antara, damande'aane dua kandalono fehikino Lahata'ala mangka'ano ne umatino. ¹¹Nehabuno Lahata'ala ini noposahataa bhe patudhuno mpini kabhao-bhaono, nefekako'ulano ne Kristus Yesus Ompuntoomu. ¹²Weo kase'isentoomu bhe Anoa, dokadomoomu doma'oti wiseno Lahata'ala hampano kaparasaeanto, lalonto miinamo napoibhahaa. ¹³Dadi'anomo aesalo ne hintimiu, koise nondidiki lalomiu fetingke kanau'omu akadee-dee so hintimiu, kapa'amo kakadee-deeku ini so kaetaa'amiu.

Sambaheano Paulus

3:14-21

¹⁴Hampanomo kosasawi'ae ini, afongkoha tuuku asambaheana ne wiseno Amantoomu. ¹⁵Kosasawindo lee walakando manusia, naetaa te surugaa naetaa we dhunia ini saneamo siwuluno metahimano dadi ne Anoa. ¹⁶Asambaheana sio-siomo Lahata'ala kumalabhianno kuasa, namekatangka totono lalomiu, nameka'osaane Rohino. ¹⁷Sio-siomo hampano kaparasaeamiu, Kristus naeate kansuhu weo totono lalomiu, maka dadimiu naengkoha bhe nakopahaka weo kanini kaasi. ¹⁸Asambaheana dua, sio-siomo poowa-owaomu bhe kosasawindo umati mongkilonu, mondoi'eomu lumosangie'omu ka'ewano, kawantano, kalangkeno bhe kandalono kanini kaasino

Kristus pata tikiha-kihano. ¹⁹Sio-siomo kanini kaasi ana'a lumosangie'omu, mahinggamo sakotu'uno pae damondoie' damahamue, neanomo dadimiu nakumabhintiemo sifatinu Lahata'ala foliuno kasmangka. ²⁰Kabhalano maka kuasano Lahata'ala kumahadhaano weo totono lalontoomu, sampe nemondoino Lahata'ala noliu'e sabhaha kamesalo bhe nefekihintoomu, nobhala mpuu po'ala'ano. ²¹Nopantasimo mpuu namangka ne Kristus Yesus, Lahata'ala damekakalabhia'e pomantulu-ntulu weo umatino ampa suhue dhamani. Amin.

Kase'isendo umati weo mbadhano Kristus

4:1-16

4 Dadi'anomo, idi mie netohongku hampano afeompu ne Kristus ini, aesalo mpuu ne hintimiu dadiomu naposahataa bhe kapoindalono Lahata'ala, kapa'amo hintimiu mie toka nebhasino Lahata'ala. ²Naetaa sadhia mekapanda wutomiu, naomalalumi bhe kosabahaomu. Fotiwohae'omu kanini kaasimiu weo potulutumi'a. ³Ulei'e lalomiu pometa-meta'omu, neanomo kase'isemiu kawa'aono Rohino Lahata'ala sadaa-daa notidamba'ao. ⁴Kapa'amo intaodiomu ini sembadha kaowu; Rohino Lahata'ala, Kaseemie-mie'ano. Pedamo dua kaposahuna'aondo mie nebhasino Lahata'ala, ingka sehonda kaowu. ⁵O Ompu Kaseemie-mie'ano, o kaparasaea sehonda kaowu, o kakadiu sarani se'ise kaowu. ⁶Lahata'ala Kaseemie-mie'ano, Amandomo kosasawindo manusia. Anoamo kumabubungino alamu bhalano, nokahadhaa ne kosasawintoomu bhe neate ne kosasawintoomu.

⁷Tamaka intaodiomu seemie-seemie nowa'a kaita kawa'ao nengkamoisa'ao, noposahataa bhe kabhalano kataano lalono Kristus.

⁸Kanandoo'anomo notibuhi weo Kitabi peda aini,

“Wakutuuno nofoni te kaeate'a fofoliuno kalangke,
dobhahi katohongku newowo'ono.

Nobhahi dua kawa'aono ne manusia.”^a

⁹Ane dokonae nofoni, ma'anano ingka padamo dua nosampu we kaeate'a foliuno kapanda we dhunia ini. ¹⁰Anoa madano sumampuno, ingka Anoamo dua monino te wawono wawo, noliu'e sabhaha lani, neanomo o ae maka dua ndumandoo'ano namosangkae. ¹¹Anoamo dua fodawu'aono kawa'ao, siga'a nowa'anda taka dembali rasulu, siga'a dembali anabii, sigao'ano dembali

^a 4:8 Mzm 68:18

mefoleleno Bhihita Metaa, sigao'ano dua dembali fofoina'uno bhe umondofaono umati. ¹²Katiwa'ao'ano bhahi-bhahi'ae ini, damotoka umati mongkilono so kahadhaando da'umondofao Ompu bhe mie bhaindo, neanomo mbadhano Kristus sadhulu-dhulu kabhala bhe kamatangka. ¹³Ane nadamo aini, intaodiomu kotu-kotu'u dase'isemoomu weo kaparasaea bhe napototomo dua poma'ana-ntoomu ne Anano Lahata'ala; daembalimoomu mie tumangkano dadi, dhulu oleo dhulu kasangka peda wutono Kristus foliuno kasumangka. ¹⁴Intaodi ini paemo nada ana'i kahobu, paemo dua nada koli-koli nebhansu-bhansuleno kaweatawa newoowano solo. Ma'anano paemo nafounda-unda sabhaha kafoina'undo mie ngkowawe. Weo kangkowawendo, andoa dofekakolilino mie bhaindo. ¹⁵Tamaka ane damintaha ne kabanara, damugau'ao kumotu'u'ano weo kanini kaasi, tetewei dadintoomu dhulu kasumangka peda dadino Kristus, mefotu kaita. ¹⁶Ane Anoa nofefotu kaita, kosa-sawi'ae katokano mbadha dopotudu-tudumiane doangkafi losuano dembali sembadha. Ane sehonda-sehonda katokano mbadha nadhumalangi takano meteetaa, o mbadha aini tetewei sadhulu kabhala bhe kamatangka weo pomoni-monini'a.

Dadi bu'ou weo Kristus

4:17-32

¹⁷Dadi'anomo, amohatokoomu weo neano Ompu bhe amodhagakoomu: koemo toha dadiomu peda mie tapa mande'aono Lahata'ala, mefekihino sabhaha tapa kofahalaano. ¹⁸Fekihindo nohohondo, miina daeala dawu ne dadi bu'ou newa'aono Lahata'ala, kapa'amo miina dokonipande'aoa bhe notu'a fotundo. ¹⁹Miina-mo daepande'ao kaambanoa sampe tadewasamo doangkafi nafusu modai, dodadi pokahaku ampa kapoindalondo.

²⁰Tamaka ingka miina nada na'a kafoina'u nefetingkemi wakutuuno pakapoguhumi kafoina'uno Kristus. ²¹Kapa'amo ingka fetingkemoomu bhihitano Kristus bhe peda mie mangkafie tahimaemoomu dua kafoina'u banara, ko'ula'ano ne wutono Yesus. ²²Ingka padamo dofoina'ukoomu peda aini: hunsae'omu toha kodadimiu ngkodau'ano, kapa'amo dadimiu ngkodau'ano na'a nodai-dai'e sabhaha kapoindalo fofekakolilino. ²³Dofoina'ukoomu dua pahabu'ounie'omu toha fekihi bhe totono lalomiu. ²⁴Dadi'oomu toha peda manusia bu'ou nefekonandoono Lahata'ala peda

katuno Wutono, ma'anano manusia kotu-kotu'u banarano, kotu-kotu'u mongkilono.

²⁵Kanandoo'anomo bhahitie'iku, koemo kopahaomu, pugau'omu kumotu'u'ano ne mie bhaimiu, kapa'amo intaodi ini saneamo katokano mbadhano Kristus. ²⁶Ane amahaomu, koise sampe amahamu naehabuangko dhosa. Koise hunsa-hunsa amahamu ampa nasumoo oleo, ²⁷koise melengka kasalawa so Kafeompu'ando seetani naehabuangko dhosa. ²⁸Moneano mosibuno, koemo nosibua, tamaka nakumahadhaa kagiu metaa so kadadi'ano, neanomo naembali dua natumulumi mie mokae. ²⁹Weo pugaumiu, koe mepakeomu wamba tampahasa, tamaka mepakeomu kaowu wamba mokesa, wamba fotaa-taano pokantibha'ano bhe kafaraluundo mie bhaimu. Wamba medano na'a naeowa kabarakati so mie metingkee. ³⁰Koise fekakompeahaomu lalono Rohino Lahata'ala. Rohino Lahata'ala ini katandainomo hintimiu fehebuano Lahata'ala. Hampano Rohino neate weo totono lalontoomu, paemo dapoibhahaa putae ingka tetewei nahumato oleo so katifobebasi'anto. ³¹Ohoe'omu sabhaha kaleano lalo, ponanti-nanti'ao bhe amaha. Ohoe'omu dua pokei-keisi'ao amaha, bhe pofekafekae'ae bu. Fekakodo'oe'omu bhahi-bhahi'ae na'a bhe sabhaha podiu modai. ³²Tamaka tabeano naetaa lalomiu seemieno bhe seemieno, pomobhe-mobhela'ao lalo, poma'a-ma'afu'ao'omu peda wutono Lahata'ala no'amponikoomu noangka ne Kristus.

Dodadi ne mentalea'ano 5:1-20

5 Hintimiu ana'ino Lahata'ala nemoasi'aono. Dadi'anomo weo dadimiu angkafiomu sandaha nefotiwohano Lahata'ala. ²Dadimiu tabeano nakumabhintie kanini kaasi, peda wutono Kristus nofomoasi'ao. Nofotawakalamo Wutono so intaodiomu sampe dopongkoe. Anoa nembali kapopanga mowondu nefoampe ne Lahata'ala, meka'ianomo lalono Lahata'ala.

³Hintimiu umati mongkilono Lahata'ala, dadi'anomo miina namantasia mepakeomu podiu pokawite-wite bhe pokahaku tawa kakadau-dau. Podiu medando aini mahingga sumambilie'omu koise. ⁴Pedamo dua wamba hamesa, wamba ngkabhohe-bhohe, tawa wamba pokahaku, miina namantasia pugauaneomu, tamaka

mefoampeomu katumpuno lalo ne Lahata'ala. ⁵Tandai'eomu kotu-kotu'u: mie pokawite-witeno, mie pokahaku bhe mie kumadau-dauno pae namantasia daeala dawu weo kafopahinta'ano Kristus bhe Lahata'ala. O kakadau-dau ini ingka nopototo bhe desombai barahala.

⁶Koise dobhohe-bhohe'iangkoomu sabhaha pugau tapa ko-fahalaa, kapa'amo podiu medando na'a neowa amahano Lahata'ala ne mie tapa meangkano. ⁷Koise posabhangkaomu bhe mie pedando na'a. ⁸Daanumo endefi'ini hintimiu meateomu weo kahohondo, tamaka ampa aitu pesuamoomu we mentalea'ano, se'isemoomu bhe Ompu. Dadi'anomo dadiomu peda mie meateno ne mentalea'ano. ⁹Kapa'amo mai'ao we mentalea'ano notiumba sabhaha podiu metaa, ka'adhili, bhe kabanara. ¹⁰Ulei lalomiu so mande'ao'omu o ae meka'iano lalono Lahata'ala. ¹¹Koise kaangkaangkaomu ne habundo mie meateno weo kahohondo, kapa'amo habundo miina nakofahalaa'a. Tamaka podiu modaindo itu fe-kantalea'ie'omu te wisendo mie bhahi. ¹²Kapa'amo habundo tifebunino maitu tadosambili kaowu ingka notimoambano'aomo. ¹³Sabhaha habu pedano na'a, ane no'ulawie kantalea te wisendo mie bhahi, ingka notiwohamo sifatino sakotu'uno. ¹⁴Kapa'amo bhahi-bhahi'ae tiwoha'ano, tantumo nentalea. Kanandoo'anomo dokowambaane peda aini,

“Wanumo hintu moodono,
wanumo mai'ao ne mate,
maka na'umulawiko tilangano Kristus.”

¹⁵Dadi'anomo ondofaane fekataa-taa'e dadimiu. Koe dadi ngkabhohe-bhoheomu, tamaka dadiomu peda mie mande. ¹⁶Kotika bhe kasalawa, pake metaa'eomu, kapa'amo dhamani aini dhama-ni modai. ¹⁷Kanandoo'anomo koise kabhohe-bhoheomu, tamaka ulei'eomu lalomiu ondofiomu kapoindalono Ompu.

¹⁸Koise mololanuomu, kapa'amo kalolanu neowa nafusuu fo-dai-daino, tamaka naetaa umulei lalomiu sadhia nakumabhintikoomu Rohino Lahata'ala. ¹⁹Ane potula-tulaomu, pakeomu lagu mazmur ne Kitabino Daud, lagu-laguno kapudhi bhe lagu-lagu lumebeno. Melagu bhe mo'ia'omu so Ompu sampuu-mpuuno lalomiu. ²⁰Sadhia mefoampeomu katumpuno lalo ne Lahata'ala Amantoomu weo neano Omputo Yesus Kristus, o ae maka dua ne'awamiau.

**Kanini kaasino Kristus kaengkoha'anomo polambu
5:21-33**

²¹Potuhu-tuhupiomu hampano kafosibhalamiu ne Kristus. ²²Hintimiu hobhine, tuhupie'omu mo'anemiu peda katuhumiu ne Ompu. ²³Kapa'amo o mo'ane nofefotu'ao hobhine, nopototo bhe Kristus nofefotu'ao umatino. Wutonomo Kristus mosalamatino mbadhano, ma'anano umatino. ²⁴Pedamo umati marasaeano dotuhu ne Kristus, pedamo dua aitu o hobhine sadhia natumuhu ne mo'aneno.

²⁵Hintimiu mo'ane, moasianeomu hobhinemiu pedamo Kristus noasi'ao umatino, nofotawakalaanda Wutono sampe nomateanda. ²⁶Kristus nohabu peda na'a so namekangkilo'ao umatino. Dhosando padamo nofekanggelaanda kakadiu sarani bhe bhoasaono. ²⁷Kahabu'ano peda amaitu, neanomo namowa umatino te wiseno Wutono [peda lo'ia bu'ou hobhine,] naombena ulano, pae nakotindu-tindua, pae nakongkuhu-ngkuhua tawa kadengo sigao'ano, tamaka umati daongkilo bhe pae dakodengo-dengoa. ²⁸Pedamo dua aitu o mo'ane tabeano naoasi'ao hobhineno nameda kaasino ne mbadhano wutono. Mie moasi'aono hobhineno ingka noasi'ao-mo dua wutono. ²⁹Kapa'amo miina bhe mie bansino mbadhano wutono, tamaka tetewei nodamba'aane bhe nopiarae, pedamo dua Kristus nodamba'aanda umatino. ³⁰Katipande'ao'ano ingka intaodiomu ini saneamo katokano mbadhano Kristus. ³¹[Notibuhi weo Kitabi,] “Dadi'anomo o mo'ane tetewei nahumunsa inano bhe amano maka nase'ise bhe hobhineno, sampe kohoduando dae-mbalimo seemie.”^a ³²Wamba aini nendalo ma'anano tamaka ampa aitu nentaleamo, maka nepulao'aoku ini o pokai'ano Kristus bhe umatino. ³³Mahinggamo nada amai, hintimiu mo'ane seemie-seemie tetewei moasiane hobhinemu nameda kaasimu ne wutomu; hintimiu hobhine fosibhalae'omu mo'anemiu.

**Ana'i bhe kamungkulando
6:1-4**

6 Hintimiu ana'i, meangkaomu ne kamungkulamiu, kapa'amo aitu'aemo mantasi'ano so mie marasaeano ne Kristus. ²“Fosibhalae inamu bhe amamu,” aini o pahintano Lahata'ala kabhaobhaono nepoangkafi'aono bhe dhandino peda aini, ³“So naetaa'ao

^a 5:31 Kej 2:24; Mat 19:5

namisimu bhe naewanta'ao dadimu te dhunia.”^a

⁴Bhahitie'i membalino ama, koise fo'amahadaomu ana'imiui, tamaka fekabhalada, tangahida bhe wa'anda kafoina'uno Ompu.

Bhatua bhe kafeompu'a

6:5-9

⁵Hintimiu bhatua, meangkaomu ne kafeompu'amiu te dhunia ini. Fosibhaladaomu bhe meangkaomu mpuu mai'ao weo totono lalomiu mohelasi'ano, peda meangkaomu ne wutono Kristus. ⁶Koise meangkaomu ane do'ondo-ondokoomu kaowu, so tipudhi'ao'omu; tamaka kotu-kotu'u habue'omu peda bhatuano Kristus dhumalangino kapoindalono Lahata'ala sampuu-mpuuno lalono. ⁷Feka'ia'eomu lalomiu kahadhaa'omu peda seemie bhatua, kakaomo feompuni'iomu wutono Ompu, suano manusia'a. ⁸Ingka pande'aanemoomu, ane dohabu metaa'ano, tetewei dae'awa kabhoosino mai'ao ne Ompu, naetaa bhatua naetaa mie bebasi.

⁹Hintimiu membalino kafeompu'a, habuomu dua nada na'a ne bhatuamiu. Koise sadhia kate'ifidaomu. Tandai'eomu hintimiu bhe bhatuamiu nopototo kafeompu'amiu, seemie kaowu te surugaa. Anoa maitu miina naepo'ala-ala'ao manusia.

Ewangano Lahata'ala

6:10-20

¹⁰Panda-pandano, fekamatangkaomu wutomiu weo Ompu, mealaomu ka'osa ne kuasano Lahata'ala. ¹¹Fokanaomu sabhaha katokano ewanga newa'aono Lahata'ala, so naotangka'ao ehemiu poewangi'ao'omu bhe akala ngkowawe mai'ao ne Kafeompu'ando seetani. ¹²Kapa'amo intaodiomu miina dapowangi bhe mbadha tiwoha'ano, tamaka doewangi sabhaha rohi modai kokuasano te antara. Doewangiomu dua mintahano kuasa, neangkando seetani bhe kuasa mohohondo te dhunia ini; andoa ini saneamo kumuasaino dhamani modai ini. ¹³Dadi'anomo fokanae'omu sabhaha katokano ewanga newa'aono Lahata'ala, neanomo nahumato oleo modai na'a mooli poewangiomu. Neanomo dua sampe namalusi popahisa'a, hintimiu sadaa-daa naotangka koehemiu.

^a 6:2-3 Kel 20:12; Ul 5:16

¹⁴Fekatangkae kofindamiu, sadhia habuomu banara'ano, somo mekamatangkakoomu kanggetu kawawe ne aamiu. Pakeomu podiu ka'adhili, somo bentengino mbadhamiu, kanggetu bhadhu uti. ¹⁵Naohelasi totono lalomiu mefolele Bhihita Metaa meowano katohopo, sadhia pakee'omu kanggetu kausu motangka ne a'emiu. ¹⁶Weo ehe mengkohamiu sadhia pakeomu kaparasaeamiu ne Ompu so bentengikoomu, kanggetu ani bentengino mbadhamiu. Kapa'amo kaparasaeamiu namondoi'e nameoni sabhaha pana koefi mai'aono ne Kafeompu'ando seetani. ¹⁷Tahimae'omu kasalamati ne'awamiu ne Lahata'ala, maka fokanae'omu kanggetumo songkono tantara bentengino fotumiu. Tahimae'omu dua Bhoasaono Lahata'ala, kanggetumo kampuemiu mai'aono ne Rohino Lahata'ala. ¹⁸Habue bhahi-bhahi'ae na'a poowa sambahea'omu mesaloomu katulumino Lahata'ala. Sadhia sambahea'omu angkafiomu kaatono Rohino Lahata'ala, o ae maka dua nehabumiu. Kodhagaomu weo sambaheamiu, koe fenga-fengaasia mesaloomu so kosasawindo umati mongkilono.

¹⁹Sambahea'omu dua so idi, neanomo ane amugau, Lahata'ala nama'a kanau pugau kumantibha bhe aokado aefolele rahasioano Bhihita Metaa. ²⁰Ingka hampanomo Bhihita Metaa aini, katitudu'akumo sampe dotohongku kanau. Sambahea'omu neanomo aokado amugau'ao Bhihita Metaa ini, pedamo mantasi'ano so idi.

Kafohato bhe kasongkono suha

6:21-24

²¹Tikikus namai namohatoangkoomu bhahi-bhahi'ae netompa-loiku we ini. Tikikus ini bhahitientoomu timoasi'aono bhe kumampuu-mpuuno weo ka'ondofao ne Ompu. Patudhuku neanomo mande'aaneomu dua ngkoha-ngkohaku bhe kahadhaaku we ini. ²²Ingka aini'aemo patudhuno katitudu'ano te hintimiu, so mande'ao'omu ngkoha-ngkoha mani we ini bhahi kaowu nati-lawesi dua lalomiu.

²³Sio-siomo katohopono dadi, kanini kaasi bhe kaparasaea mai'ao ne Lahata'ala Amantoomu bhe mai'ao ne Ompu Yesus Kristus sadhia napobhai'ao kosasawindo bhahitie marasaeano. ²⁴Sio-siomo Lahata'ala nabarakatikoomu kosasawimiu moasi'aono Ompuntoomu Yesus Kristus weo kanini kaasi tapa mowoolono.